

II. A görög hitvilág

1. A görög istenek eredete meglehetősen szerteágazó. Mely népek istenei voltak eredetileg:
 - a) Zeusz
 - b) Gaia
 - c) Kronosz?
2. Milyen bizonyítékai vannak a totemizmus továbbélésének a görög istenek megjelenésében?
3. Milyen emberi tulajdonságokkal ruházták fel a görögök isteneiket?
4. Miben különböztek a földi halandóktól ezek az istenek?
5. Milyen tulajdonság istene volt:
 - a) Apollón
 - b) Hermész
 - c) Pallasz Athéné
 - d) Aphrodité?
6. Milyen foglalkozás istene volt:
 - a) Héphaisztosz
 - b) Artemisz?
7. A görög istenek közül ki volt:
 - a) A házi tűzhely őrője,
 - b) A háború istene;
 - c) Az alvilág istene;
 - d) A tenger istene;
 - e) A termés, a gabona istene?
8. Hol, mely görög városban vagy földrajzi helyen található a kultuszközpontja ezeknek az alább megnevezett isteneknek:
 - a) Apollón
 - b) Poszeidón
 - c) Pallasz Athéné
 - d) Zeusz?
9. Mi a különbség Olimpia és az Olümposz között?

10. Magyarázza meg az alábbi kifejezéseket!

- a) pentatlon
- b) pankráció
- c) hellanodikész

11. Az ókori olimpiák eszménye a mai korok emberét is lenyűgözi.

- a) Mikor rendezték az első versenyeket?
- b) Milyen gyakorisággal rendeztek olimpiát?
- c) Mikortól jegyezték fel a győzteseket?
- d) Milyen versenyből állt a legkorábbi időkben az olimpia?
- e) Milyen versenyszámok kerültek be a pentatlonba?
- f) A fentieken kívül említsen még néhány ókori olimpiai versenyszámot!
- g) Kik versenyezhettek?
- h) Hogyan jutalmazták a győztest?
- i) Hány napig tartottak a játékok kezdetben?
- j) Hány naposra gyarapodott az olimpiai játékok időtartama az évszázadok alatt?
- k) Tulajdonképpen kinek a tiszteletére rendeztek az ókori olimpiákat?

12. Melyik Istennek volt a jelképe?

- a) szigony
- b) delfin
- c) ló
- d) villám
- e) sas
- f) tölgyfa
- g). gránátalma
- h) páva
- i) búzakalász
- j) rózsza
- k) galamb
- l.)fáklya
- m) dárda
- n) kutya
- o) keselyű
- p) cédrus
- q) szarvas
- r) babérfa

- s) lant
- t) szárny
- u) pálca
- v) bagoly
- w) olajfa

13. Milyen kapcsolat van közöttük?

- a) Klóthó, Lakheszisz, Atroposz
- b) Démétér, Perszephoné, Hadész

14. A feladat az ókori görögök hitvilágára vonatkozik.

Mutassa be a szöveg és ismeretei segítségével a görög hitvilág jellemzőit!

Térjen ki arra, hogy milyen szerepet játszott a vallás a görögök mindennapjaiban és művészetében!

„Nézzük csak meg ezt a szigorú tekintetű, szakállas istent, aki az Olümposzon trónol! Kezével villámot markol, lába mellett sasmadár őrködik. Ő a fellegettorlaszó Zeus, a dörgés és villámlás ura, az istenek királya. Oldalán felesége, Héra áll, akit egy páva kísér. Ő a házasság féltékeny istennője, akitől – rossz természete miatt – félnek a férfiak.

Kicsit távolabb Zeus testvére, Poszeidón, a tengerek hirtelen haragú istene látható. Könnyen meg lehet ismerni háromágú szigonyáról és a fűrtjei közé fonódott algákról – talán éppen most érkezett tenger alatti palotájából. Rettegett haragját különösen a hajósok félték, mivel ő parancsolt a szeleknek és a viharoknak. Testvére, a feketébe öltözött Hádész sötét ábrázattal húzódik félre, ő a holtak fejedelme. Szemünkbe ötlük egy ócska sipkájú, rút isten is. Kezében kalapáccsal, bicegve, szüntelenül föl s alá járkál. A neve Héphaisztosz, s a kovácsok isteneként tisztelik. Apja Zeus, anyja Héra, s felesége a szép Aphrodité, a szerelem istennője, akit mindig galambok kísérnek. Ha teheti, minél távolabb húzódik a férjétől; inkább Árészsal szeret társalogni. Ez az örökké háborgó, tetőtől talpig fölfegyverzett férfiú a háborúk ura. Athéné, ez a csodálatos istennő, bár vérttel, pajzzsal, dárdával és sisakkal van fölfegyverkezve, nem csupán a hadi dolgokkal törődik: ő a bölcsesség, a tudás istennője, az emberek tanítója. Az őt gyakran kísérő bagoly épp ezért lett a tudományok madara.” (tankönyvi szöveg)

15. A feladat a görög mitológiával kapcsolatos.

Döntse el a forráshoz kapcsolódó állításokról, hogy igazak vagy hamisak!

(Elemenként 1 pont.) **Választását X jellel jelölje!**

„Amikor Zeusz felnőtt, Métiszhez, Ókeanosz leányához fordult segítségért. Métisz olyan varázsitalt adott Kronosznak, amitől Kronosz kihányta a követ s nyomában a lenyelt gyermekeit is. Zeusz pedig velük együtt háborút indított Kronosz és a titánok ellen. Már tíz éve folyt a küzdelem, amikor Gé azt jósolta Zeusznak, hogy megnyeri a háborút, ha szövetkezik azokkal, akik a Tartaroszból sínylődnek. Zeusz megölte hát a Küklopszok mellett őrködő Kampét, és szabadon bocsátotta őket. A küklopszok hálából Zeusznak ajándékozták a mennydörgést meg a villámokat és a mennykövet, Plutónak sisakot adtak, Poszeidónnak pedig szigonyt. Mindezekkel felfegyverkezve le is győzték a titánok egymást váltó generációit, bezárták őket a Tartaroszba és a százkezüeket rendelték őrizetükre. Ők hárman pedig megosztották a hatalmon:

Zeusz az égbolt ura lett, Poszeidón a tengeré, Plutón a Hádészé.” (Apollodórosz: *Mitológia*)

Döntse el, hogy igazak-e a következő állítások!

- a)** Plutó sisakot adott Zeusznak.
- b)** Kronosztól kapott varázsitallal győzte le Poszeidon Zeuszt.
- c)** Plutó és Poszeidon segítségével győzte le Zeusz a titánokat.
- d)** A mennydörgés és a villámok Zeusz tulajdonai.